

Resultat

FRÅN SKOGFORSK NR. 9 2012

Produktiviteten vid drivning från 2008 till 2011

Med anledning av skogsbrukets avtagande produktivitet startades år 2009 insamling av produktionsdata för att få ett bättre grepp om utvecklingen. Under de fyra första åren tycks inte så mycket ha hänt. Som framgår av diagrammet ovan har prestationen mätt som m³fub/G15-tim gått ned 0,6 procent. Däremot har den tekniska utnyttjandegraden (TU) gått upp med ca 1 procent, vilket medfört att även prestationen mätt som m³fub/U-tim stigit med 0,5 procent. Hade medelstammens storlek varit densamma 2008 som 2011, skulle produktiviteten ha stigit med ca 3 procent.

Torbjörn Brunberg
torbjorn.brunberg@skogforsk.se
Tel 018-18 85 63

G15-tim = Återger grundtiden inklusive avbrott mindre än 15 minuter.

TU = Den tekniska utnyttjandegraden beskriver andelen G15-tid i förhållande till den utnyttjade tiden.

U-tim: Den utnyttjade tiden återger grundtiden tillsammans med tiden för avbrott (störning, skötsel och reparationer).

Bakgrund

Sedan lång tid tillbaka har produktiviteten ökat stadigt i svenskt skogsbruk. Men under de senaste åren har en förändring skett - utvecklingen har avstannat. För att få ett bättre grepp om läget har Skogforsk initierat insamling av produktionsdata med start 2009.

Vad gäller drivningsarbetet är det fortfarande några skogsföretag som samlar in driftsdata från verksamheten och dessa har fått utgöra grunden för redovisningen av produktiviteten i slutavverkning och gallring. Enkäten omfattar en avverkningsvolym på 14,5 miljoner m³fub, varav 74 procent är slutavverkning och resten gallring.

Förutom prestationen har även vissa starkt påverkande faktorer samlats in och redovisas också här. Materialet omfattar åren 2008 till 2011.

Som framgår av Tabell 1 är prestationen något högre i södra än i norra Sverige. För avverkningens del beror detta på att medelstammens storlek är större och för skotningens del dels på ett större uttag per ha och dels ett kortare terrängtransportavstånd.

En närmare granskning av Tabell 1 ger vid handen att medelstammens storlek liksom uttaget är ungefär detsamma 2008 som 2011. Utvecklingen för gallringarna pekar mot att uttaget och medelstammens storlek blivit mindre och att drivningen görs i klenare bestånd. Dessutom tycks terrängtransportavståndet ha blivit något längre i norra Sverige.

Generellt gäller att genomsnittsprestationen är väsentligt lägre i gallring än i slutavverkning, vilket beror på avverkningsförutsättningarna. Jämförs TU så är den något lägre för skördarna än för skotarna, vilket beror på att skördarna är mera tekniskt komplexa. Däremot verkar det inte vara någon skillnad mellan slutavverkning och gallring då det gäller TU.

Från forskning till tillämpning

Genom att fortsätta samla in data om produktiviteten i drivning får vi en bild av hur denna förändras samt viktiga förklaringar till detta.

Ny teknik som flerträdshantering ökar produktiviteten - men samtidigt avverkar man nu bestånd med lägre medelstam.

English

Productivity in logging 2008 to 2011

Productivity in forestry seems to be declining so, in 2009, Skogforsk started to collect production data to obtain more accurate information about the trend. In the first four years, there seems to have been little change. The diagram below shows that productivity, measured as m³sub/E15-h, was almost unchanged. However the technology utilization level (TU) increased by approximately 1 percent, so productivity measured as m³sub/U-tim also increased by 0,5 percent.

E15-h = Productive time, inclusive downtime, less than 15 minutes.

TU = Technology utilization level is the proportion of E15 time in relation to the utilised time.

U-tim: Utilised time is productive time together with downtime (disruption, maintenance and repairs).

Tabell 1 Produktionsdata för slutavverkning

		Prestation m ³ fub/G15-tim		TU %		Medelstam m ³ fub		Uttag m ³ fub/ha		Trp-avst m	
		2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011
N.Sv	Avv.	20,6	21,4	85	86	0,21	0,22	173	176	-	-
	Skotn.	20,1	20,5	87	89	-	-	-	-	476	478
S.Sv	Avv.	25,3	26	84	86	0,33	0,34	206	206	-	-
	Skotn.	21,9	22,7	87	89	-	-	-	-	351	361

Tabell 2 Produktionsdata för gallring

		Prestation m ³ fub/G15-tim		TU %		Medelstam m ³ fub		Uttag m ³ fub/ha		Trp-avst m	
		2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011	2008	2011
N.Sv	Avv.	9,9	9,4	84	87	0,10	0,09	48	47	-	-
	Skotn.	11,8	11,3	89	90	-	-	-	-	443	484
S.Sv	Avv.	8,7	8,6	83	83	0,11	0,09	49	48	-	-
	Skotn.	11,1	10,2	89	87	-	-	-	-	370	372